

АВЛАЏИНИЦА

ПУЦАЛА СУ ПО ТРОЈИЦА

После тешког злочина над борцима НОР-а у Чачку у децембру 1941. и јануару 1942. године, Немци су 5. и 9. октобра 1943. године извршили још један суров злочин у Авлациници, испод Топаловог брда, где су стрељали 78 талаца.

Овај злочиње извршила Девета компанија немачког пука „Брденбург“. Ова компанија је формирана у мају 1943. године у Рашкој области, претежно од грађана муслиманске националности из сјеничког, новопазарског, прибојског и милешевског среза. Била је то специјална обавештајна јединица од око 70 војника, у којој је само командни кадар био немачке националности. Други су били муслимани.⁵²

Ова јединица је крстарила Србијом и већ је била позната као „Компанија убица“. Поред Рашке области, ишли су и на подручје Пожаревца, Ужица, Ивањице, Пожеге... Свугде где су прошли за собом су остављали трагове пљачке, малтертирања, силовања, стрељања припадника НОП-а и њихових симпатизера. По одласку у Чачак, наводно због погибије неких њихових војника, донели су одлуку о стрељању извесног броја цивила. Поуздано је да су Бугари у касарнама Артиљеријског пука у Чачку држали један број талаца. Међутим, грађани су упамтили да је ова јединица највећи број стрељаних похватала блокирањем Железничке станице када је воз доспео из правца Сталаћа и Крушевца, и да је све похватане мушкарце ставила у затвор, с тим да је у тој рацији на улицама Чачка похватала цивиле који су се ту затекли.⁵³

Прва група - 52 цивила - стрељана је у раним јутарњим часовима 5. октобра. Она је из касарне доведена и затворена у недовршену кућу Милутина Милошевића. Из те куће су издвајани, везани жицама по двојица, и довођени на стрељање. Око места где је вршено стрељање постављена је стража, да нико од цивила не гледа шта се догађа. За стрељање прве групе била су издвојена четири војника. На месту стрељања ископана је рака. Сваки је

из групе морао да клекне, лицем окренут нрема ископаноЈ Јами. Иза њих, на неколико метара, стајали су злочинци. На једног осуђеника су пуцала у потиљак по тројица војника. Та група је бацана у јаму, па је довођена друга, и тако редом док су сви побијени и ликвидирани.⁵⁴

Познато је мало имена стрељаних. Вероватно су то људи доведени са стране и похватани на Железничкој станици. Утврђена су имена само ових људи:

ВУЧЕТИЋ Илије МИЈОИП, ученик, рођен 1921. у Чачку; радио у партизанској кухињи у Чачку 1941.

ЂУРЕТИЋ Риста БОРИВОЈЕ, кафеџија, рођен 1904. у Дружетићима; живео у Чачку.

МОРАВЧЕВИЋ Недељка АНЂЕЛКО - ЦЕКИ, електричар, рођен 1915. у Призрену, живео у Чачку.

РАДОВАНОВИЋ Филипа ВИТОМИР, радник, рођен 1884. у Трешњевици, живео у Чачку, симпатизер НОП-а.

ПОПОВИЋ Петра ДРАГОСЛАВ, земљорадник, рођен 1908. у Тијању (Драгачево).

ВАСИЛИЈЕВИЋ Благоја МИЈАН, кројач, рођен 1919. у Живици.

ГЛИНТИЋ Миодраг из Чачка.

МЈАДЕНОВИЋ Миодрага ЉУБИВОЈЕ, земљорадник, рођен 1926. у Љубићу; борац Трнавског батаљона; ухватили га Бугари и стрељали на Авлациници у Чачку 1943.

Из ужичке групе стрељани су:

ГОЛУБОВИЋ И. БОЖИДАР, обућар, рођен 16. октобра 1885. у Ужицу.

МАНДИЋ Ј. БРАНКО, обућар, рођен 15. августа 1911. у Крвавцима, живео у Ужицу.

МАНДИЋ Ј. ПЕТАР, носач, рођен 14. јуна 1915. у Крвавцима, живео у Ужицу.

ТОМИЋ М. МИЛОШ; чиновник кожаре у Ужицу, рођен 12. јануара 1912. у Миоковцима код Чачка, живео у Ужицу.

ТОМИЋ М. МИЛУН; кројач, рођен 28. априла 1905. у Миоковцима код Чачка, живео у Ужицу.

РОГИЋ С. МОМИР, кафеџија, рођен 1897. у Биоски код Ужица.

ВАСИЋ С. РАДЕНКО, земљорадник, рођен 1913. у Врвицима код Ужица.

БУРЛИЋ П. МИЛОРАД, земљорадник, рођен 1905. у Лелићима код Ужица.

БУРЛИЋ П. СТАНОЈЕ; земљорадник, рођен 1889. у Лелићима код Ужица.

ЈОВАНОВИЋ С. МИЛОЈЕ, земљорадник, рођен 1889. у Лелићима код Ужица.

КОВАЧЕВИЋ Ј. ВЕСЕЛИН, земљорадник, рођен 1903. у Карану код Ужица.

КОВАЧЕВИЋ Ј. РАТКО, земљорадник, рођен 1916. у Карану код Ужица.

МИСАИЛОВИЋ М. ДРАГОМИР, столар, рођен 1898. у Кремни код Ужица.

ПАНИЋ И. ЈОВАН, земљорадник, рођен 1909. у Кремнима код Ужица.

АЛЕКСИЋ М. МИЛИВОЈЕ, земљорадник, рођен 1925. у Севојну код Ужица.

ВЕЛИЧКОВИЋ К. ЛУКА, земљорадник - слуга, рођен 18. фебруара 1889. у околини Ниша, живео у Севојну код Ужица.

ЂОКОВИЋ К. МИЛУТИН, земљорадник, рођен 7. априла 1903. у Севојну.

ЕРИЋ П. ЈОВИША, земљорадник, рођен 1893. у Севојну.

ЈЕВЂОВИЋ Ј. ЛАЗАР, земљорадник, рођен 1885. у Севојну.

МИЛИВОЈЕВИЋ П. ДЕСИМИР, земљорадник, рођен 1914. у Севојну.

СЕКУЛИЋ П. МИЛАН, земљорадник, рођен 1875. у Крчагову, живео у Севојну; председник НОО у Севојну у јесен 1941.

СКОКОВИЋ У. ЗДРАВКО, земљорадник, рођен 1907. у Севојну.

СПАСОЈЕВИЋ М. ДАМЉАН, земљорадник, рођен 1898. у Севојну.

СТОЈИЋ М. МАЛИША, земљорадник, рођен 1890. у Севојну.

ЧОЈШЋ. С. РАДИСАВ, земљорадник, рођен 1889. у Севој-
ну.

ЈАСИКОВИЋ В. МИЛОШ-ЈАСИКА, земљорадник, рођен
1924. у Крчагову, живео у Бауру.

ПРКОСНИЦИ

Као што се то дешавало на многим другим стратишима - да су многи осуђеници пркосили смрћу својим целатима - то се десило и код стрељања ове Групе. О томе на суђењу Групи ових злочинаца у Новом Пазару сведочио је један од окривљених:

*„У овој првој Групи стрељана је и једна жена, која је уздиГ-
нуте Главе ишла на стрелиште пркосећи непријатељу.*

*- Живела Комунистичка партија ЈуГославије, живео Со-
вјетски Савез! - биле су последње речи ове непознате и храбре
жене, пре неГо што се мртва срушила у раку“.*

*При стрељању Ужичана, 9. октобра, у судским актима је
описано јуначко држање једноГ младића:*

Када су Га довели изнад раке, он је узвикнуо:

„Живела Србија! Живео српски народ!“

*Тада му је пришао један Немац, који је присуствовао стре-
љању, извадио пиштољ и испалио неколико метака у овоГ мла-
дог ^сиаршизана.*

*Данас можемо да жалимо што се није могло доћи до сазна-
ња ко је била та српска хероина и који је младић пркосио зло-
чинцима. Јер, они заслужују да њихова имена буду крупним сло-
вима исписана у слободарску историју нашеГ народа.*

*Како се ближио крај ДруГоГ светскоГ рата у циљу прикри-
вања злочина немачка команда у Чачку наредила је у августу
1944. Године да се из заједничких Гробница откопају и спале ле-
шеви талаца стрељаних 1943. Године у Авлациници, испод Топа-
ловоГ брда. Ломача је била оГрађена високом оГрадом, а спаљива-
ње је трајало неколико дана. Задах који се ширио по околини
остављао је тежак и мучан утисак.⁵⁶*

*На срамоту Чачана, на овом месту није постављено ни-
какво обележје, које би подсећало наступајуће Генерације какав
се злочин одиграо на овом простору.*